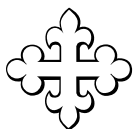
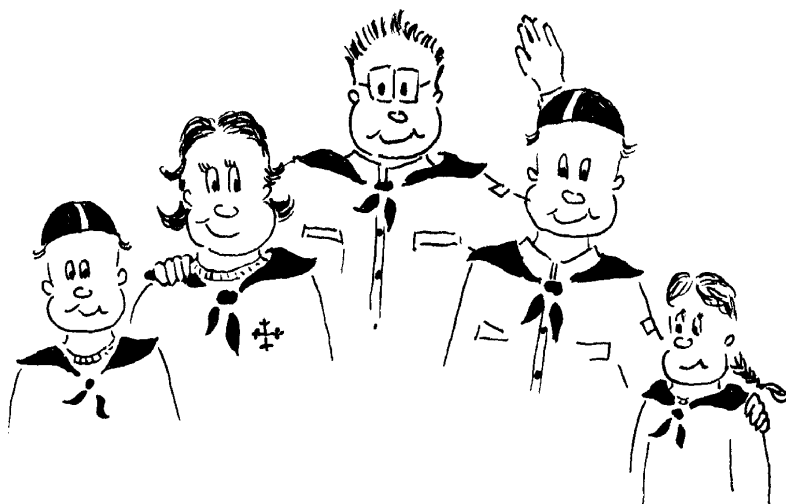
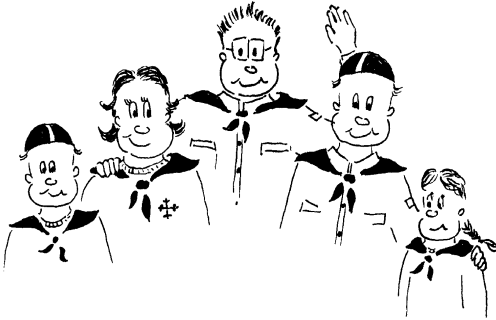

TOIMIVA LIPPUKUNTA

Suomen Partiolaiset
-Finlands Scouter ry
The Guides and Scouts of Finland

TOIMIVA LIPPUKUNTA

Julkaisun tiedot

Lippukuntakansioryhmä: (v. 1997)	Heidi Krzywaki, Petri Laiho, Pertti Lehtinen, Chride Mylius, Yrjö Nenonen, Rasa Nieminen, Anneli Tuominen, Tapani Tulkki, Titi Uimonen
2. painoksen tarkistukset:	Tuomo Pesonen, Kalle Virtanen ja Leena Talaja
Toimittaja:	Jarmo Juhola 1. painos, Riikka Eela 2. painos
Kuvittaja:	Sonja Henriksen
Julkaisija, kustantaja:	Suomen Partiolaiset–Finlands Scouter ry
Painopaikka:	1. painos 1997, Helsinki, Capella Finland Oy 2. tarkistettu painos 2002

Tämä toimiva lippukunta -vihko on koottu yhdessä monen lippukunnanjohtajan kanssa heidän antamiensa vinkkien ja palautteiden perusteella. Kiitos heille ja kaikille materiaalin kokoamiseen osallistuneille.

SISÄLLYSLUETTELO

Lue tämä ensin	4
0 Lippukuntakansio	4
1 Partio-ohjelmat	5
1.1 Mihin partio pyrkii?	5
1.2 Ohjelmaa eri ikäisille	6
1.3 Ohjelmakirjat ja koulutus	7
2 Lippukunta toimintayksikkönä	8
2.1 Lippukunnan organisaatio	8
2.2 Lippukunnan johtohenkilöiden tehtävät	10
3 Lippukunnan hallinto	17
3.1 Lippukunnan viralliset asiat	17
3.2 Kokouksen kulku	18
3.3 Jäsenrekisteri	19
4 Toiminnan suunnittelu	20
4.1 Lippukunnan toiminnan suunnittelu	20
4.2 Toimintasuunnitelman tekeminen	20
4.3 Yksittäisten tapahtumien suunnittelu vuoden aikana	25
4.4 Tulevat vuodet	26
5 Lippukunnan talous	27
5.1 Talouden suunnittelu	27
5.2 Varainhankinta	28
6 Tiedotus	29
7 Johtamistaito	32
7.1 Johtaminen partiossa	32
7.2 Yhteishenki	32
7.3 Tehtävien ja vastuun jakaminen	33
7.4 Partiopesti	34
7.5 Uusien johtajien rekrytointi	34
7.6 Tehtävään valmentaminen	35
7.7 Motivaatio ja motivointi	36
7.8 Ongelmanratkaisu	37
8 Sidosryhmät	38
8.1 Taustayhteisöt	38
8.2 Toiset yhdistykset ja yhteisöt	39

LUE TÄMÄ ENSIN

0 LIPPUKUNTAKANSIO

Laadukkaan partiotoiminnan perustana on toimiva lippukunta. Lippukuntaan kuuluvat niin sudenpennut, vartiolaiset, vaeltajat kuin johtajatkin. Heille pitää tarjota mahdollisuus hyvään partiotoimintaan. Piirit ja keskusjärjestö, Suomen Partiolaiset - Finlands Scouter ry, pyrkii tukemaan lippukuntien toimintaa. Tässä tarkoituksessa Suomen Partiolaiset (SP) julkaisee lippukuntakansion. Tavoitteena on tehdä lippukuntakansio tutuksi kaikille uusille lippukunnanjohtajille (lpkj).

Kädessäsi oleva Toimiva lippukunta -vihko on avain lippukuntakansioon. Muissa kansion osissa on tukimateriaalia ja vihjeitä lippukunnalle tärkeistä asioista. Lippukuntakansio ei korvaa mitään tähänastista partiokirjaa, vaan se täydentää niitä. Eriytyisen suositeltavaa on lukea Lippukuntakansiota rinnan Partiojohtajan käsikirjan sekä ohjelmakirjojen (Laumanjohtajan käsikirja, Vartionjohtajan käsikirja, Sammon opas ja Vaeltajan toimintakansio) kanssa.

Tutustu kansioon niinkuin sinulle sopii. Selaa tämä vihko ja tutustu liitteisiin. Sen jälkeen voit lukea kiinnostavimmat kohdat ja ottaa niissä esitettyjä asioita käyttöön lippukunnassasi sellaisenaan tai muunnellutuna.

Suomalaisen partioliikkeen strategiassa 2010 velvoitetaan pitämään lippukunnat elinvoimaisina ja säilyttämään partion asema suomalaisessa nuorisotoiminnassa. Lippukuntakansion tarkoituksena on osaltaan tukea sitä, että lippukunta olisi kaikille partiolaiselle hyvä, turvallinen ja innostava paikka kasvaa ja kehittyä.

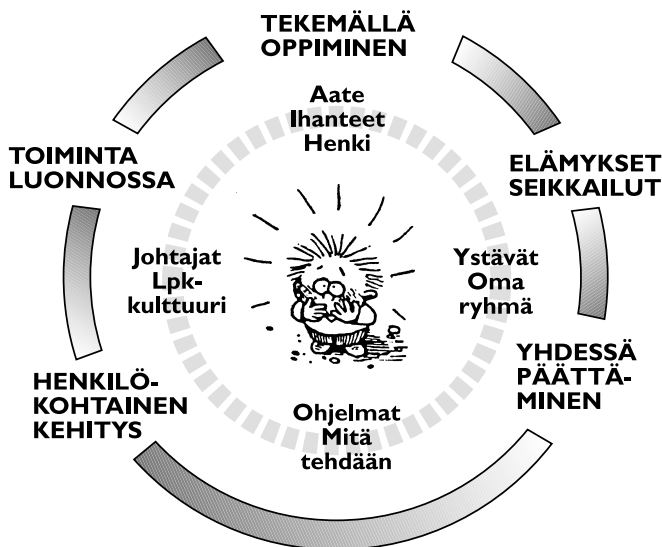
Lippukunnanjohtajille toivomme antoisaa lippukunnanjohtajan pestiä! Muistathan huolehtia myös omasta jaksamisestasi. Tukea sinun pitää saada lippukuntakansion lisäksi omasta lippukunnastasi, naapurilippukunnista sekä piiristäsi. Useimmissa piireissä on myös lippukuntakummit. Tunnetko oman lippukuntasi lippukuntakummin?

I PARTIO-OHJELMAT

I.1 MIHIN PARTIO PYRKII ?

Partiotoiminnan tarkoitus on auttaa ihmistä kasvamaan ja kehittymään sekä elämään tasapainossa oman itsensä, toisten ihmisten, elinympäristönsä ja luojansa kanssa. Tavoitteena on itsenäisesti ajatteleva, aktiivinen ja vastuuntuntoinen kansalainen.

Tähän tavoitteeseen pyritään partio-ohjelman avulla. Partio-ohjelmaan kuuluvat niin viikottaiset kokoontumiset, taitomerkkien suoritukset, leirit ja retket, kilpailut kuin erilaiset projektitkin. Partio-ohjelmaa toteutetaan partiomenetelmällä. Partiotoiminnan tulisi sisältää tiettyjä yhteisiä elementtejä kuten elämyksiä, johtajuutta (nuoret johtamassa nuoria), partioihanteita käytännön elämässä, toimintaa ryhmänä, toimintaa luonnossa, seikkailua, tekemällä oppimista, palvelemista ja yhteisiin päätöksiin sitoutumista.

Kaikessa partiotoiminnassa on tiettyjä jakamattomia perusasioita. Partio on poliittisesti sitoutumaton kasvatusjärjestö, joka pyrkii tukemaan yksilön kasvua. Kaikki maailman partiolaiset antavat samansisältöisen partiolupauksen ja heillä on samankaltaiset ihanteet/lait.

1.2 OHJELMAA ERI IKÄISILLE

Suomen Partiolaisten ikäkausiohjelmat:

- 1) sudenpentujen ohjelma (7-10-vuotiaat)
- 2) vartiolaisten ohjelma (10-14-vuotiaat)
- 3) vaeltajaohjelma (yli 15-vuotiaat)

Ikähaarukat ovat viitteellisiä. Partiossa ajatellaan, että iän kasvaessa kasvaa myös ryhmän jäsenen vastuu. Tätä tarkoitetaan, kun partiota kuvataan nousujohteiseksi toiminnaksi.

Sudenpentujen ja vartiolaisten ohjelma on kirjoitettu suoritusluetteloiksi ja taitomerkeiksi, jotta lauman- ja vartionjohtajilla olisi runko partion toimintaa varten. Vaeltajaohjelma perustuu vaeltajaryhmän omaan tavoitteelliseen toimintaan, johon kuuluvat koulutuksellisuus, kaverit ja verkostoituminen. Vaeltajatoiminta on usein projektipainotteista.

Sudenpentujen seikkailuohjelman vaiheet ovat:

- Eväät reppuun (3 tehtävää)
- Pikkuhukka (15 vapaavalintaista tehtävää, jotka valitaan 86 mahdollisesta tehtävästä)
- Hukka (15 vapaavalintaista tehtävää)
- Susi (15 vapaavalintaista tehtävää)
- siirtyminen laumasta vartioon

Sudenpentujen ohjelmaa tukevat kahdeksan tarinaa eli seikkailumaata (yhteensä 86 tehtävää), 14 taitomerkkiä ja Laumanjohtajan käsikirja. Suuremmissa lippukunnissa tukea tarjoaa myös laumanjohtajaneuvosto (ljn).

Vartiolaisten ohjelman keskeisiä osia ovat vartion yhteishenki, vertaisjohtajat sekä suoritusohjelma. Suoritusohjelman osat ovat:

- Lupausmerkki (4 tehtävää ja partiolupaus)
- III luokka (16 tehtävää ja 1 taitomerkki)
- II luokka (16 tehtävää ja 2 taitomerkkiä)
- I luokka (11 tehtävää ja 3 taitomerkkiä)

Suoritusohjelmaa tukevat taitomerkit (yli 60 vaihtoehtoa, osin 2 tasoa), Vartionjohtajan käsikirja, taitomerkkivihko, Vartion johtaja -lehti (tilattava erikseen) ja www-materiaalit (esim. www.partio.fi/linkkari). Vartioikäisten toimintaa tukee myös se koulutus ja tuki, jota lippukunta tarjoaa vartionjohtajalle, sekä vartionjohtajaneuvosto (vjn), joka toimii suuremmissa lippukunnissa.

Vaeltajaohjelma tukee nuoren kasvua omaksi itsekseen. Vaeltajaohjelma antaa vaeltajaryhmän toimintaan puitteet, mutta ei määritä tarkkoja suorituksia:

- vaeltajaryhmä asettaa itse tavoitteet omalle toiminnalleen
- ryhmä keksii itse toimintansa sisällöt
- toimintaa tukevat Vaeltajan toimintakansio sekä Join eli vaeltajien toimintaverkosto (mm. www.partio.fi ja partiolehdet)
- vaeltajien kanssa toimivat hankeohjaaja ja valtermanni (lippukunnassa vaeltajatoiminnasta vastaava henkilö)

Lisäksi lippukunnissa, piireissä ja järjestössä toimii **johtajia** ja toiminnassa muuten mukana olevia aikuisia. Johtaja on henkilö, jolla on tietty toimenkuva ja vastuu. Johtajan tulee aina olla esimerkkinä muille. Toisaalta johtajan ei tarvitse olla täysi-ikäinen.

Partiossa on mukana aikuisia, jotka voivat toimia johtajina tai muuten lippukunnan tukijoukoissa. Aikuisten pääasiallinen tehtävä on tukea tavalla tai toisella lasten ja nuorten mahdollisuuksia harrastaa partiota ja toteuttaa partio-ohjelmaa. Mitä nuorempi johtaja on – vaikka ehkä ikänsä puolesta aikuinen – sitä enemmän hänellä pitää olla mahdollisuuksia omaan kasvuun ja kehittymiseen. Samaan tapaan: mitä vanhempi aikuinen on, sitä enemmän hänen pitäisi muuttaa rooliaan osallistujasta osallistajaksi.

1.3 OHJELMAKIRJAT JA KOULUTUS

Ikäkausiohjelmat on selostettu **ohjelmakirjoissa**:

- sudenpentuohjelma: Sudenpennun kirja, Laumanjohtajan käsikirja, Akelan oppaat
- vartiolaisten ohjelma: Vartiolaisten kirja, Vartionjohtajan käsikirja, Sammon opas, Taitomerkkivihko
- vaeltajaohjelma: Vaeltajan kirja (ilmestyy v. 2002), Vaeltajan toimintakansio
- lisäksi tietoa ikäkausiohjelmissä löytyy Partiolaisten käsikirjasta ja Partiojohtajan käsikirjasta

Lippukunnat ja partiopiirit tarjoavat eri ikäkausille **johtamis- ja kouluttajakursseja** seuraavasti:

- sudenpentuohjelma: laumanjohtajan peruskurssi, laumanjohtajan jatkokurssi, akelakurssi (akelakoulutus)
- vartiolaisten ohjelma: vartionjohtajan peruskurssi, vartionjohtajan jatkokurssi, sampokurssi, sammon jatkokurssi (sampokoulutus)
- vaeltajaohjelma: hankeohjaajakurssi, valtermannin valtuutus, valtermannikoulutus, hankeohjaajakouluttajakoulutus
- lisäksi on tarjolla partiojohtajan peruskurssi (pj-kurssi), partiojohtajan jatkokurssi (Ko-Gi), taitokoulutus (kaikkeaa erätaidoista leikkeihin) ja partiokouluttajakurssi (partiokouluttajakoulutus)

Lisätietoja

- × Käsikirjat (edellä mainitut)
- × SP:n Koulutusjärjestelmä -vihkonen
- × Piirien koulutusohjaajat ja ikäkausivastaavat
- × Kurssiohjeet ja koulutusselosteet

2 LIPPUKUNTA TOIMINTAYKSIKÖNÄ

2.1 LIPPUKUNNAN ORGANISAATIO

Lippukunnan tehtävänä on varmistaa, että pienryhmässä toimivalla nuorella on tilaa ja puitteet henkilökohtaiselle kasvulle. Ikäkausiohjelmien avulla lippukunta tarjoaa eri ikäisille nuorille juuri heille sopivaa toimintaa. Lippukunnan vastuulla on, että siirtymävaiheet sudenpennusta vartiolaiseksi ja vartiolaisesta vaeltajaksi onnistuvat hyvin. Tilastojen mukaan näyttää siltä, että partiopolku katkeaa helposti erityisesti 14–18-vuotiaana.

Lippukunnan sisällä eri ikäryhmät muodostavat omia kokonaisuuksiaan. Sellaisia ovat sudenpennot, vartiolaiset, vaeltajat ja johtajat. Lippukunnan johtajat organisoivat eri ryhmien toimintaa ja seuraavat niiden kehitystä. Lisäksi aikuisia voi olla erilaisissa tukitehtävissä.

Toimivasta ja elinvoimaisesta lippukunnasta kertovat seuraavat asiat:

- noin kerran kuussa kokoontuva johtajaneuvosto tai hallitus
- toimiva sudenpentu-, vartio- ja vaeltajaosasto
- toimiva laumanjohtajaneuvosto (ljn) ja vartionjohtajaneuvosto (vjn)
- riittävä määrä merkkisuorituksia (luokka- ja taitomerkit)
- kaikille on tarjolla retkiä ja leiri joka vuosi
- lippukunnan toiminta on suunniteltu ainakin yhdeksi toimintakaudeksi eteenpäin
- jokaisella jäsenellä on mahdollisuus vaikuttaa lippukunnan toimintaan ja tavoitteiden asetteluun
- tieto kulkee lippukunnassa (esim. lippukuntalehti, www-sivut, sähköpostilista)
- kaikki jäsenet viihtyvät lippukunnassa
- toiminta on tavoitteellista
- lippukunnassa on eri ikäisiä johtajia
- lippukunnassa on käytössä partiopesti

- yhteistyötä on muiden järjestöjen ja tahojen kanssa (esim. kunta, seurakunta ja muut järjestöt)
- lippukunta on aktiivisesti yhteydessä piiriin

Lippukunta elää koko ajan. Lippukunnan elämään kuuluvat myötä- ja vastoinikäymiset. Vuosiselostelomakkeen raportti on hyvä apuväline lippukunnan toiminnan kehityksen seuraamiseen. Suomen Partiolaiset ry lähettää vuosittain jokaiseen lippukuntaan täytettäväksi vuosiselostelomakkeen. Lippukunta täyttää ja palauttaa sen ohjeiden mukaisesti. Lomakkeen palauttaneille lippukunnille lähetetään muutaman vuoden aikajaksolta raportti heidän omasta lippukunnastaan.

Esimerkki

Lippukunnan toimintaa on syytä aika ajoin pohtia koko johtajiston voimin. Vastauksien hakeminen alla oleviin kysymyksiin on myös hyvää koulutusta nuoremmille johtajille.

Jäsenmäärät: Kuinka paljon lippukunnassa on jäseniä yhteensä? Kuinka paljon on sudenpentuja, vartiolaisia, vaeltajia, johtajia ja muita? Mitä heikkouksia ja mitä vahvuuksia jäsenmäärään ja ikäjakaumaan liittyy? Miten jäsenmäärä kehittyy?

Sudenpentujen toiminta: Kuinka paljon on suorituksia? Kuinka paljon on retkiä? Kuinka paljon on leirejä? Onko yhteisiä tapahtumia? Mitä muuta toimintaa sudenpennuilla on? Kuinka paljon on laumanjohtajia? Miten laumanjohtajaneuvosto toimii? Minkälainen koulutus laumanjohtajilla on? Onko lippukunnassa akela? Millainen koulutus hänellä on? Mitä vahvuuksia ja heikkouksia on lippukunnan sudenpentutoiminnassa?

(Samat kysymykset voidaan esittää vartiolaisista ja vaeltajista.)

Johtajat: Kuinka paljon lpk:ssa on partiojohtajia? Kuinka paljon on laumanjohtajia, vartionjohtajia ja hankeohjaajia? Minkälainen on heidän koulutustasonsa? Miten johtajaneuvosto tai hallitus toimii? Miten lippukunta tekee päätökset? Millainen on johtajiston henki? Mitkä ovat johtajiston vahvuudet ja heikkoudet? Onko johtajille riittävästi tukea? Viihtyvätkö johtajat? Onko työmäärä jaettu mielekkäällä tavalla johtajien kesken? Onko uusien johtajien kouluttaminen sekä vanhojen johtajien jatkokouluttaminen suunnitelmallista?

Toimintaympäristö: Mikä on lippukunnan oma toimintaympäristö (maaseutu, lähiö, kaupunki) ja millaisia haasteita se luo lippukunnan toiminnalle? Onko lippukunnalla vanhempainneuvosto? Millainen on lippukunnan suhde lasten vanhempiin? Onko lippukunnalla taustayhteisö? Millainen on lippukunnan suhde siihen? Millaiset ovat lippukunnan kokoontumistilat? Onko käytössä kämpppä tai leirialue? Mikä on kämpän ja leirialueen merkitys? Mikä on kaluston määrä ja kunto?

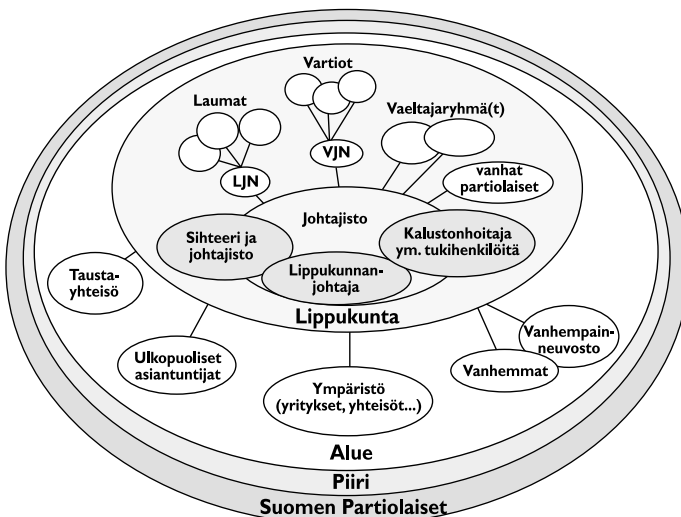
Tiedotus: Miten lippukunnassa tiedotetaan asioista? Millaisia mielikuvia jäsenillä, muilla nuorilla, vanhemmilla, taustayhteisöllä ja muilla tahoilla on lippukunnan toiminnasta? Mitä vahvuuksia ja heikkouksia liittyy lippukunnan tiedotukseen?

Talous: Millainen on lippukunnan taloudellinen tila? Paljonko rahaa kerätään omalla varainhankinnalla? Kuinka paljon ja mistä lippukunta saa avustuksia? Mihin se käyttää rahansa? Mitä vahvuuksia ja heikkouksia liittyy lippukunnan talouteen?

Lippukunnan erityispiirteet: Mitä muista lippukunnista poikkeavaa omassa lippukunnassa on?

2.2 LIPPUKUNNAN JOHTOHENKILÖIDEN TEHTÄVÄT

Oheinen kuva esittää lippukunnan rakennetta ja rajapintoja. Lippukunta on hierarkkisesti ajatellen toimintojen keskipisteessä.

Useissa lippukunnissa toiminta on jaettu osastoihin kuten sudenpentu-, vartio- ja vaeltajaosastoihin. Osastojen tarkoitus on pitää toiminta lähellä jokaista partiolaista.

Sudenpentuosastoon kuuluvat kaikki laumat ja akela. Laumanjohtajaneuvosto koostuu laumanjohtajista ja akelasta. Vartio-osastoon kuuluvat kaikki vartiot ja sampo. Vartionjohtajien oma vartio on vartionjohtajaneuvosto, joka kokoontuu sammon johdolla kouluttautumaan sekä saamaan tukea ja tietoja. Vaeltajaosastoon kuuluvat vaeltajaryhmät ja valtermanni. Valtermanni tukee vaeltajaryhmien hankeohjaajia.

Käytännön asioiden ja hallinnon hoitamiseksi partiolippukunnalla on hallitus. Hallitusta kutsutaan usein myös johtajaneuvostoksi. Joissakin lippukunnissa johtajaneuvosto tai johtajisto on oma erillinen ryhmänsä. Hallitus tai johtajaneuvosto kokoontuu lippukunnanjohtajan johdolla. Johtajaneuvoston tehtäviä ovat toiminnan suunnittelu, rutiinien pyörittäminen ja ongelmien ratkaiseminen. Johtajaneuvosto luo edellytykset laumojen, vartioiden ja vaeltajaryhmien onnistuneelle toiminnalle.

Hallituksessakin tehtävät voidaan tehdä yhdessä. Jonkinlainen työnjako on tarkoituksenmukainen, mutta silti koko hallitus on aina juridisesti vastuussa lippukunnastaan. Tehtäväjako varten ei ole olemassa yhtä oikeaa tapaa. Tehtävänjako on syytä tarkistaa vähintään aina silloin, kun uusi hallitus aloittaa toimintansa.

Esimerkki

Lippukunnan johtajisto pohti yhdessä tehtäväjakoja. Työ aloitettiin pohittamalla asioita, jotka lippukunnassa on hoidettava. Sen jälkeen sovittiin joukolla työnjaosta huomioiden ihmisten osaaminen, taidot, mielenkiinnon kohteet ja mahdollisuus käyttää aikaa tehtävään. Lopuksi varmistettiin jokaiselle tarvittava koulutus ja tuki tehtävän hoitamiseen.

Oheinen taulukko esittää lippukunnassa toimijoita

Ikä	sudenpennut 7 - 10-vuotiaat	vartiolaiset 10 - 14-vuotiaat	vaeltajat yli 15-vuotiaat	aikuiset partiossa
Tehtävät ja suoritukset	seikkailuohjelma ja taitomerkkejä	vartiolaisen ohjelma ja taitomerkkejä	pykällyys, vaeltajaohjelma, projekteja ja hankkeita	johtaja- ja tukitehtäviä, aktiivista osallistumista resurssien mukaan
Muu toiminta	retkiä, leirejä, leikkejä, sudenpentukisoja, tempauksia ja tapahtumia	retkiä, leirejä, pt-kilpailuja, suunnistuskilpailuja, tempauksia, tapahtumia ja taitokursseja	retkiä, pt-kilpailuja, suunnistus- kilpailuja, aktiivista osallistumista, tempauksia, tapahtumia ja taitokursseja	retkiä, johtajahuoltoa ja taitokursseja
Kirjat	Sudenpennun kirja, Partiolaisen käsikirja	Vartiolaisen kirja, Partiolaisen käsikirja	Vaeltajan kirja, Vaeltajan toimintakansio	Partiojohtajan käsikirja
Lähi-johtaja	laumanjohtaja (yli 15-vuotias)	vartionjohtaja (0 - 4 vuotta vartiolaisia vanhempi)	vaeltajaohjaaja tai hankeohjaaja	lippukunnanjohtaja tai muu nimetty johtaja
Tehtävä	johtaa sudenpentulaumaa	johtaa vartiota	ohjaa vaeltajaryhmää	on aikuisen yhdyshenkilö
Kurssit	laumanjohtajan peruskurssi, laumanjohtajan jatkokurssi, laumanjohtajan vihjepäivät, taitokurssit	vartionjohtajan peruskurssi, vartionjohtajan jatkokurssi, vartionjohtajan vihjepäivät, taitokurssit	hankeohjaajakurssi, partiojohtajan peruskurssi, taitokurssit	partiojohtajan peruskurssi, partiojohtajan jatkokurssi (Ko-Gi)
Kirjat, julkaisut	Laumanjohtajan käsikirja	Vartionjohtajan käsikirja, Vartionjohtaja-lehti, Taitomerkkivihko	Vaeltajan Toimintakansio, Partiojohtajan käsikirja	Partiojohtajan käsikirja

	sudenpennut 7 - 10-vuotiaat	vartiolaiset 10 - 14-vuotiaat	vaeltajat yli 15-vuotiaat	aikuiset partiossa
Lähi-johtajan tukija	akela	sampo	valtermanni	naapuri lpk:n lpkj, piirinjohtaja
Tehtävät	johtaa lippukunnan sudenpentutoimintaa	johtaa lippukunnan vartio-toimintaa	tukee lippukunnan vaeltajatoimintaa	
Kurssit	laumanjohtajan jatkokurssi, akelakurssi (akelakoulutus)	sampokurssi, sammon jatkokurssi (sampo-koulutus)	valtermannin valtuutus, valtermannikoulutus, hankeohjaaja-kouluttajakoulutus	
Kirjat	Laumanjohtajan käsikirja, akelan oppaat, Partiojohtajan käsikirja	Sammon opas, Partiojohtajan käsikirja	Vaeltajan Toimintakansio, Partiojohtajan käsikirja	

Esimerkki

Seuraavassa listassa (sivut 13–16) on erään lippukunnan avainjohtajien tehtävät. Pohtikaa yhdessä lippukuntanne johtajien kanssa, missä asioissa oman lippukuntanne organisaatio on parempi ja missä asioissa esimerkiksi voisi ottaa oppia. Vaikka monessa kohtaa lukeekin, että johtaja kouluttaa itselleen seuraajan, niin valinnan tekee kuitenkin yleensä hallitus tai vuosikokous.

Lippukunnanjohtaja (lpkj)

- vastaa viime kädessä lippukunnan toiminnasta
- huolehtii toiminnan kehittämisestä
- arvioi lippukunnan toiminnan laatua
- värvää johtajia, vastaa johtajaresurssikehityksestä, partiopestikeskusteluja
- luo henkeä lippukuntaan
- johtaa puhetta johtajaneuvoston (hallituksen) kokouksissa
- käynnistää suurempien tapahtumien valmistelut

- pitää yhteyttä sidosryhmiin (vanhempainneuvosto, taustayhteisö jne.), naapurilippukuntaan, alueeseen, piiriin ja Suomen Partiolaisiin
- luo lippukunnan imagoa
- pitää yhteyttä aikuispartiolaisiin sekä aktiivisesta toiminnasta jo poisjääneisiin johtajiin
- selvittää pulmatilanteita
- tarttuu asioihin ajoissa ennen ongelmien syntymistä
- kouluttaa itseään
- kouluttaa itselleen seuraajan

Lippukunnanjohtajan apulainen (lpkja)

- on lpkj:n sijainen
- hoitaa erikoistehtäviä, joista on sovittu lpkj:n kanssa
- kasvaa uudeksi lpkj:ksi
- auttaa muita johtajia tehtävien kasaantuessa
- kouluttaa itseään
- kouluttaa itselleen seuraajan

Sihteeri

- vastaa avustusanomusten teosta
- ylläpitää jäsenrekisteriä ja on yhdyshenkilö SP:n jäsenrekisterihoitajaan
- kirjoittaa johtajaneuvoston (hallituksen) pöytäkirjat
- tiedottaa tarpeen mukaan hallituksen päätöksistä
- huolehtii arkistosta
- laatii toimintakertomuksen
- täyttää SP:n vuosiselostelomakkeen
- muistaa merkkipäivät
- laatii ansiomerkkianomukset lpkj:n kanssa
- vastaa lippukunnan tiedotuksesta
- hoitaa kurssi-ilmoittautumiset
- kouluttaa itseään
- kouluttaa itselleen seuraajan

Taloudenhoitaja

- hoitaa rahaliikennettä
- seuraa rahankäyttöä
- tekee kirjanpidon
- vastaa talousarvion tekemisestä
- seuraa talousarvion toteutumista
- vastaa tilinpäätöksen ja -tarkastuksen tekemisestä
- kouluttaa itseään
- kouluttaa itselleen seuraajan

Kalustonhoitaja

- huolehtii lippukunnan irtaimistosta
- pitää yllä järjestystä varastossa
- huoltaa irtaimistoa
- hankkii kalustoa
- huolehtii materiaalin lainamenettelystä
- opastaa muita kaluston käytössä
- kouluttaa itseään
- kouluttaa itselleen seuraajan

Akela

- pitää yhteyttä laumanjohtajiin ja huolehtii heidän henkisestä hyvinvoinnistaan
- pitää yhteyttä sampoon
- johtaa laumanjohtajaneuvostoa (ljn)
- on laumanjohtajan varahenkilö
- organisoii sudenpentuleirejä
- järjestää vanhempainiltoja
- vastaa laumanjohtajien koulutuksesta
- vastaa ja kehittää lippukunnan sudenpentutoimintaa
- vastaa sudenpentuosaston tiedotuksesta
- huolehtii, että ikäkauden asiat tulevat huomioiduksi lippukunnan päätöksen teossa
- kouluttaa itseään
- kouluttaa itselleen seuraajan

Laumanjohtaja (lj)

- johtaa laumaa
- huolehtii lauman hyvinvoinnista
- pitää yhteyttä laumalaisten vanhempiin, vartioihin, akelaan sekä muuhun lippukuntaan
- kehittää lauman toimintaa
- kouluttaa itseään
- kouluttaa itselleen seuraajan

Sampo

- pitää yhteyttä vartionjohtajiin ja huolehtii heidän henkisestä hyvinvoinnistaan
- pitää yhteyttä akelaaseen
- johtaa vartionjohtajaneuvostoa (vjn)
- motivoi ja tukee vartionjohtajia
- ohjaa lippukunnan vartiotoimintaa
- järjestää vanhempainiltoja

- vastaa vartiojohtajien koulutuksesta
- vastaa riihityksistä
- huolehtii, että ikäkauden asiat tulevat huomioiduksi lippukunnan päätöksenteossa
- kouluttaa itseään
- kouluttaa itselleen seuraajan

Vartionjohtaja (vj)

- johtaa vartiota
- pitää yhteyttä vartiolaisten vanhempiin
- pitää yhteyttä sampoon
- kehittää vartion toimintaa
- kouluttaa itseään
- kouluttaa itselleen seuraajan

Valtermanni

- pitää yhteyttä hankeohjaajiin ja huolehtii heidän henkisestä hyvinvoinnistaan
- pitää yhteyttä sampoon
- tukee ja motivoi hankeohjaajia
- huolehtii, että ikäkauden asiat tulevat huomioiduksi lippukunnan päätöksenteossa
- vastaa vaeltajien koulutuksesta
- kouluttaa itseään
- kouluttaa itselleen seuraajan

Hankeohjaaja (ho) ja vaeltajaohjaaja (vo)

- ohjaaja vaeltajaryhmää
- huolehtii vaeltajien hyvinvoinnista
- pitää yhteyttä valtermanniin
- kehittää yhdessä muiden vaeltajien kanssa toimintaa
- kouluttaa itseään
- kouluttaa itselleen seuraajan

Esimerkki

Lippukunnan ongelmana oli hallinnollisten tehtävien kasaantuminen lippukunnanjohtajalle ja sihteerille. Ongelma ratkaistiin jakamalla tehtävät uudelleen. Toimet ja niihin sisältyvät tehtävät ovat vapaasti sovittavissa. Jäsenrekisterin paras ja motivoitunein ylläpitäjä ei välttämättä ole sihteeri vaan esimerkiksi tietokantaohjelmista kiinnostunut vaeltaja.

Tehtävänkierro: Mielenkiinto pysyy korkealla, kun kaikki toimet ja tehtävät ovat määräaikaista. Aika-ajoin tehtävät jaetaan uudelleen.

Pienessä lippukunnassa voidaan usein yhdistää useita tehtäviä yhdelle henkilölle. Sama henkilö voi hoitaa taloudenhoitajan ja sihteerin työt. On kuitenkin tärkeää ottaa huomioon jokaisen jaksaminen sekä muistaa, että partio on vain harrastus.

Parhaiten työt jaetaan johtajaneuvostossa tai hallituksessa yhdessä keskustelemalla, koko johtajiston ollessa koolla. Lippukunnanjohtajan tehtävänä on huolehtia, että tehtävät jaetaan tasapuolisesti ja siten, että ne saadaan hoidettua.

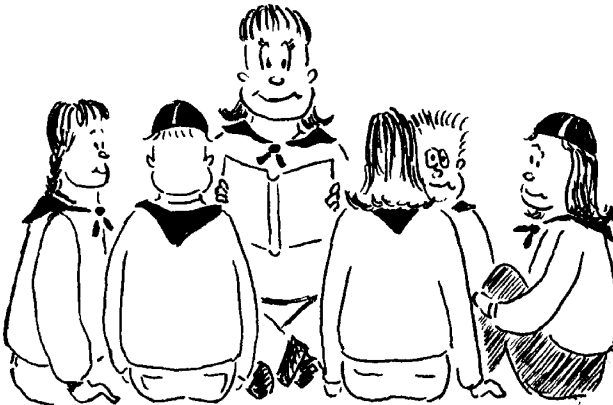
Lisätietoja

- × Partiojohtajan käsikirja (luku 3)
- × Sammon opas, Vartiojohtajan käsikirja, Laumanjohtajan käsikirja sekä Vaeltajan toimintakansio
- × Lippukunnan omissa säännöissä on yleensä mainintoja tehtäväjaoista
- × Pestikohtaisista kouluttautumiskorteista (yhdet kappaleet ovat malliksi kansiossa)
- × Partio-ohjelmavihko (valmistuu v. 2002)

3 LIPPUKUNNAN HALLINTO

3.1 VIRALLISET ASIAT

Lippukunta voi olla rekisteröity tai rekisteröimätön yhdistys. Toiminnassa ero ei juuri näy, mutta hallinnossa sekä vastuukysymyksissä tällä seikalla on merkitystä. Lippukunnan kannattaa rekisteröityä, koska rekisteröimätön lippukunta ei voi olla toisen yhdistyksen (esim. partiopiirin) jäsenenä eikä myöskään omistaa mitään tai sitoutua mihinkään. On huomattava, että henkilöt, jotka ovat kirjoittaneet sitoumuksia rekisteröimättömän yhdistyksen nimissä, vastaavat niistä henkilökohtaisesti. Avustuksia voi periaatteessa saada vain rekisteröity yhdistys. Myös verotussyyt ja talkookorvausten verottomuus rekisteröidylle yhdistykselle puoltavat lippukunnan rekisteröitymistä. Suomen Partiolaiset suosittelee jokaisen lippukunnan rekisteröimistä.

Lippukunnan kokoukset (esim. kevät-, syys- tai vuosikokoukset) ja niiden ajankohta on määritelty lippukunnan säännöissä. Lippukunnan kokoukseen voivat osallistua kaikki lippukunnan jäsenet, mutta ainoastaan 15 vuotta täyttäneillä jäsenillä on äänioikeus ellei lippukunnan säännöissä toisin mainita. Kokoukset on hoidettava sääntöjen ja lain mukaisesti. Niitä kannattaa käyttää myös koulutustilaisuuksina. Yhdessä toimiminen ja päätöksenteon demokratisuus luovat onnistuneen kokouksen.

Lippukunnalla voi olla edustus eri taustaryhmissä kuten tukiyhdistyksessä tai vanhempainneuvostossa. Yleensä lippukunnanjohtajan tehtävänä on edustaa lippukuntaa näissä ryhmissä. Hän tiedottaa lippukunnan asioista taustaryhmille ja tuo palautetta lippukunnalle.

3.2 KOKOUSTEN KULKU

Kutsut kokoukseen lähetetään sääntöjen mukaan tai muuten sovitulla tavalla. Ennen varsinaista kokousta asiat tulee valmistella huolellisesti ja varata mukaan kaikki mahdolliset käsiteltävään asiaan liittyvät paperit ja tiedot.

Kokouksen puheenjohtaja

- avaa kokouksen
- tekee esityksen keskustelun pohjaksi
- jakaa puheenvuorot
- tekee yhteenvedon keskustelusta
- suorittaa tarvittaessa äänestyksen
- päättää kokouksen
- allekirjoittaa kokouspöytäkirjan

Kokouksen sihteeri

- kirjaa kokouksen kulun kokouspöytäkirjaan
- allekirjoittaa kokouspöytäkirjan pöytäkirjantarkastajien kanssa

Mikäli kokouksessa tehdään toisistaan poikkeavia ehdotuksia ja niitä kannatetaan, pitää äänestää. Äänestys toimitetaan joko suullisesti, kirjallisesti tai esim. kättä nostamalla. Mikäli äänet menevät tasan, puheenjohtajan kannattama ehdotus tulee kokouksen päätökseksi, ellei lippukunnan sääntöihin ole toisin merkitty.

Henkilövalinnoissa suoritetaan vaali, mikäli ehdotuksia tulee enemmän kuin kyseessä olevaan tehtävään tai toimielimeen valitaan henkilöitä. Henkilövaalissa ei ehdotusta tarvitse kannattaa. Vaali suoritetaan suljettuna lippuäänestyksenä, mikäli joku läsnäolijoista sitä vaatii. Äänen mennessä tasan ratkaisee arpa.

Kun pöytäkirja on kirjoitettu puhtaaksi, pöytäkirjantarkastajat tarkastavat, että se vastaa kokouksen kulkua.

3.3 JÄSENREKISTERI

Lippukunnan hallitus hyväksyy kaikki lippukunnan jäsenet. Lippukunnan tehtävä on ylläpitää jäsenluetteloa, jossa on vähintään jokaisen täydellinen nimi ja kotipaikka, ja huolehtia uusien jäsenten ilmoittamisesta SP:n jäsenrekisteriin.

Lippukunta ilmoittaa uudet jäsenensä SP:n jäsenrekisteriin kirjallisesti joko SP:stä saatavalla vastauslähetykslomakkeella, faksilla (09 2533 1160), sähköpostilla (jasenrekisteri@sp.partio.fi) tai www-apurilla (www.partio.fi).

Lippukunnan ilmoittamalle lippukuntapostin saajalle lähetetään 3 kertaa vuodessa jäsenlista, johon lippukunnan jäsenrekisteri voi perustua. Näiden listojen lisäksi lippukunta voi tilata SP:stä maksullisia

- jäsentiedostoja sähköpostitse
- jäsentiedostoja levykkeellä
- jäsenlistoja paperilla
- osoitetarroja

Lippukunta pääsee tutkimaan jäsentensä tietoja myös www-apurin kautta. SP:n sivuilla osoitteessa www.partio.fi on käyttösitoumuslomake. Tulostamalla ja täyttämällä sen lippukunta voi hakea yhdelle jäsenelle käyttöoikeudet www-apuriin. Lippukunnille, joilla on nämä käyttöoikeudet, ei lähetetä paperisia jäsenlistoja.

Www-apurissa voi katsella jäsentietoja, tulostaa jäsenlistoja ja osoitetarroja. Apuriin voi myös lisätä uusia jäseniä sekä tehdä jäsenten tietoihin muutoksia ja eromerkintöjä.

Rekisteristä on myös apua, kun laaditaan lippukunnan osoite- ja puhelinluetteloa, postitetaan kutsuja tai tiedotteita tai seurataan koulutusta ja suorituksia.

Lisätietoja

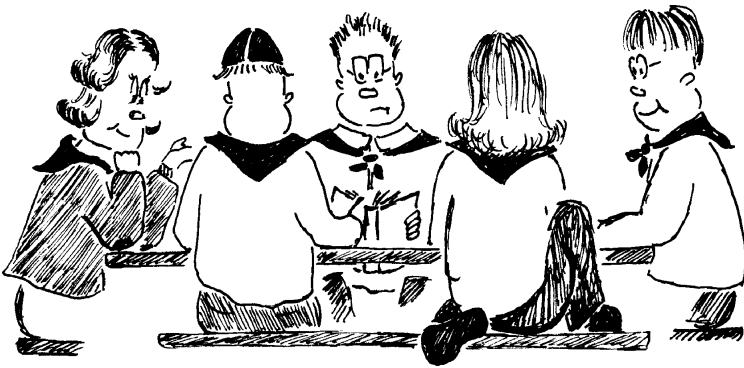
- × Talous ja hallinto -vihko
- × Partion pykälät -vihko (uusi versio v. 2002)
- × Paanen Risto 2001: Yhdistyslaki
- × Lippukuntakansio (Lomakkeita lippukunnalle, Talous ja hallinto -vihko)
- × SP:n jäsenrekisterin hoitaja

4 TOIMINNAN SUUNNITTELU

4.1 LIPPUKUNNAN TOIMINNAN SUUNNITTELU

Lippukunnan toimintaa tulee suunnitella, jotta se olisi tavoitteellista. Sudenpennuille ja vartiolaisille hyvin suunniteltu toiminta merkitsee viikoittaisen toiminnan lisäksi retkiä, leirejä, kilpailuja ja muita tapahtumia. Hyvä toimintasuunnitelma on tasapainoinen niin ajallisesti, taloudellisesti kuin ikäryhmittäinkin. Tapahtumia on ympäri vuoden riittävästi, mutta ei liikaa. Tapahtumat ovat järkevän hintaisia ja kaikille ikäryhmille on tarjolla jotain toimintaa.

Suunnittelu on parhaimmillaan lippukuntalaisten yhteistyötä. Yhdessä päätetään, millaista lippukunnan toiminta on.

4.2 TOIMINTASUUNNITELMAN TEKEMINEN

Lippukunnan toimintaa suunnitellaan tarkasti yleensä vuodeksi kerrallaan. Useampia vuosia koskevat niin kutsutut pitkän tähtäimen suunnitelmat tehdään erikseen. Suunnitteluun varataan riittävästi aikaa, ja mahdollisimman moni otetaan suunnitteluun mukaan.

Suunnitelman tekemisessä tarvitaan apuna seuraavia tietoja:

- **Lippukunnan edellisen vuoden toimintakertomus.** Siitä näkee esimerkiksi lippukunnan perinteiset, vuosittain toistuvat tapahtumat. Niitä voivat olla esimerkiksi lupauksenanto, kesäleiri, varainhankintatempaus, joulujuhla tai syys-pt-kisa. Edellisen vuoden toimintaa arvioimalla tiedetään, mikä meni hyvin, mitä pitää parantaa, mitä ei kannata järjestää uudestaan ja kuinka paljon osallistujia eri tapahtumiin voidaan odottaa.
- **Partiopiirin toimintakalenteri.** Lippukunta osallistuu vuoden aikana erilaisiin piirin ja keskusjärjestön tapahtumiin, kuten kursseihin, kilpailuihin ja suur tapahtumiin. Lippukunnalle sopivat piirin ja järjestön tapahtumat liitetään osaksi lippukunnan omaa toimintasuunnitelmaa. Myös Suomen Partiolaisten vuositeema otetaan huomioon.
- **Sudenpentu-, vartio- ja vaeltajaosastojen omat toimintasuunnitelmat.** Osastot ovat itse parhaita asiantuntijoita oman toimintansa suunnittelussa. Niissä toimivat partiolaiset tietävät myös parhaiten omat tarpeensa ja resurssinsa.
- **Kunnan, koulujen ja muiden yhdistysten suunnitelmat.** Myös erilaiset ulkopuoliset tapahtumat vaikuttavat lippukunnan toimintasuunnitelmaan. Esimerkiksi kotikunnan juhlavuosi, koulujen lomat ja SPR:n ensiapukurssin aika voivat vaikuttaa lippukunnan omaan kalenteriin.
- **Lippukunnan jäsentiedot** (laumat, vartiot, vaeltajat, johtajat, aikuiset partiolaiset jne.) Lippukunnan kohderyhmästä, resursseista ja niiden kehittämisestä tulee olla tietoisia. Suomen Partiolaisista voi tilata tilastotietoa koskien omaa lippukuntaa. Myös vanhoja vuosiselostelmakkeita kannattaa selata.

Kun yllä mainitut asiat ovat koossa, voidaan toimintasuunnitelman tekeminen aloittaa. Lippukunnan johto kokoo sudenpentu-, vartio- ja vaeltajaosastojen sekä eri ryhmien suunnitelmat ja sovittaa yhteistyössä tapahtumien ajankohdat ja tarkastaa talousasiat. Suunnitelma hyväksytään vuosikokouksessa. Valmiin toimintasuunnitelman voi julkaista esimerkiksi lippukuntalehdessä, jäsenkirjeessä, ilmoitustaululla ja www-sivuilla.

Toimintasuunnitelmaan pitää kirjata toiminnan tavoitteet, tapahtumien kohderyhmät, johtajaresurssisuunnitelma, tapahtumien vastuuhenkilöt ja konkreettinen tapahtumakalenteri päivämäärineen. Toimintasuunnitelmasta tehdään realistinen: suunnitelmaan kirjoitetaan vain sitä, mitä on mahdollista tehdä.

Suunnitelmaa voi toki muuttaa, silloin kun se on perusteltua. Muutoksista pitää muistaa tiedottaa jäsenille ja heidän vanhemmilleen.

Esimerkki

Suunnitteluun kuuluu myös tavoitteiden miettiminen. Pohtikaa johtajistossa, miksi jokin tapahtuma järjestetään. Mitkä ovat tapahtuman tavoitteet? Mitä lippukunta hyötyy tapahtumasta? Mitä yksittäinen partiolainen hyötyy? Kenelle tapahtuma on suunnattu? Mitkä ovat osanottajien tiedot, taidot ja odotukset? Kuka tapahtuman järjestää? Riittävätkö lippukunnan voimavarat järjestämiseen? Milloin suunnittelu ja toteutus on aloitettava? Mitä opittiin aikaisemmasta vastaavasta tapahtumasta? Mitä olisi voinut tehdä paremmin?

Esimerkki

Lippukunnan toimintasuunnitelma tarkentuu, kun tapahtumiin on enää muutama kuukausi aikaa. Syksyn toiminta suunnitellaan tarkemmin syyskauden alussa ja kevään toiminta ennen vuodenvaihdetta. Alla olevassa taulukossa on esimerkki noin 100 henkilön lippukunnan syksyn tapahtumakalenterista, joka on osa vuoden toimintasuunnitelmaa. Yksittäisten laujen, vartioiden ja vaeltajaryhmien retket ja tapahtumat näkyvät ryhmien omilla suunnitelmissa.

TAPAHTUMAKALENTERI SYKSY 2001

aika	paikka	tapahtuma	kohderyhmä	tiedotus	vastuu
25.8.	lpk:n käämpä	johtajien suunnittelupäivä	kaikki lpk:n johtajat	sähköposti, kirje	lpkj
2.9.	keskus-koulu	uusien sudarien ja vartiolaisten sisäänotto	Koululaiset	paikallislehti ja koulun ilmoitustaulut	akela ja sampo
18.9.	kolo	ljn ja vjn	kaikki lj:t ja vj:t	lpk-lehti	akela ja sampo
18.9.		partiolaisten rauhanpäivä		kutsu kirjeitse	vaeltaja-ryhmä
20.9.		hallitus/johtaja-neuvosto	Hallituksen jäsenet	kokouksissa	lpkj
22. - 23.9.		piirin syys-pt-kilpailu	vartiolaiset, vaeltajat ja aikuiset	vjn:n kautta	jokaisella lähtevällä vartiolla
28. - 30.9.	metsässä	vjn-retki	vartionjohtajat ja avjt	moniste kotiin, ljn	sampo
29. - 30.9.	lpk:n käämpä	sudenpenturetki	sudarit ja lj:t	ilmoitustaulu, sähköposti	akela
9.10.	kolo	ljn ja vjn	kaikki lj:t ja vj:t	sähköposti, henk.koht kutsu	akela ja sampo
12. - 14.10.		erätaito III -kurssi	vaeltajat ja aikuiset	johtaja-neuvosto kutsu kirjeitse	piiri järjestää
14.10.		naapuri lpk:n 80-vuotisjuhla	johtajat ja vaeltajat	ilmoitustaulu, sähköposti, kokoukset	lpkj
18.10.		hallitus/johtaja-neuvosto	hallituksen jäsenet		lpkj
20. - 21.10.	valtermannin kotona	JOTA/JOTI *	vaeltajat ja vartiolaiset	paikallislehti, johtajiston kokous, ilmoitustaulu	valtermanni, vaeltaja-ryhmä

aika	paikka	tapahtuma	kohderyhmä	tiedotus	vastuu
25.10.	srk-talo	vuosikokous	johtajat, vaeltajat ja aikuiset	lpk-lehti, laumojen ja vartioiden kautta	lpkj
27. - 28.10.	lähi-metsissä	lpk-pt-kisa yhdessä naapuri-lpk:n kanssa	sudarit ja vartiolaiset	kokoukset, ilmoitustaulu, sähköposti	vaeltaja-ryhmä
6.11.	kolo	vjn ja SP:n adventtikalenterit jakoon myyjille	vartiolaiset ja vaeltajat	sampo puhuu henkilökohtaisesti heille	sampo/ valtermanni
17. - 18.11.		vartiojohtaja-jatkokurssi (piiri järjestää)	vuoden vartiota vetäneet vj:t	vartiojohtajien kautta, kirje kotiin	sampo huomioi lpk:n tilanteen
24. - 25.11.	lpk:n kämpän maastot	riihitykset II ja III lk	vartiolaiset, joilla on riittävästi suorituksia	ilmoitustaulu, sähköposti	sampo
27.11.	kolo	ljn ja vjn	kaikki lj:t ja vj:t	paikallislehti, ljn:n ja vjn:n kautta, mainos lpk-lehdessä	akela ja sampo
6.12.	katu ja kirkko	soihutukulkue, lupauksen anto ja kalenterien tilitys	koko lpk	kutsu kirjeitse lpkj	lpkj
13.12.		hallitus/johtajaneuvosto	hallituksen jäsenet	lpk-lehti	
20.12.		joulujuhla	koko lpk ja vanhemmat	henkilökohtainen kutsu	vaeltaja-ryhmä
27. - 31.12.	piirin kurssikeskus	partiojohtajan peruskurssi	vaeltajat ja muut yli 17 -vuotiaat		piiri järjestää/ sampo ja lpkj

* JOTA on Jamboree On The air ja JOTI on Jamboree On The Internet.

4.3 YKSITTÄISTEN TAPAHTUMIEN SUUNNITTELU VUODEN AIKANA

Lippukunnan eri tapahtumien, leirien, retkien, varainhankintatempausten ja vaikkapa leirialueremonttien järjestelyvastuu on usein erillisellä projektiryhmällä. Projekti on hyvä jakaa pienempiin osiin, joilla on omat tavoitteet, aikataulut ja vastuuhenkilöt.

Hyvissä ajoin ennen tapahtumaa pitää sopia, mitä ollaan tekemässä, kuka tapahtumasta vastaa sekä miten toteutusta seurataan. Johtajiston säännöllisissä palaverieissa käydään läpi työn alla olevat projektit.

Esimerkki

Yksinkertainen projektisuunnitelma: Lippukunnan joulujuhla

Mitä: Lippukunnan joulujuhla sudenpennuille, vartiolaisille, vaeltajille, johtajille ja vanhemmille

Milloin: 20.12.2001

Vastuuhenkilöt: Heikki ja työryhmä (Mikko, Jussi ja Juha)

Tukemis- ja seurantavastuu: Minna (lpkj)

Suunnittelu-aikataulu:

18.10. Projektista sovitaan johtajaneuvostossa

30.10. Ensimmäinen suunnittelukokous (tapahtuman puitteet)

8.11. Toinen suunnittelukokous (tarkka ohjelma, hankinnat, esitykset)

15.11. Tieto lippukuntalehteen, laumoille, vartioille ja vaeltajaryhmille

17.12. Ohjelman harjoittelua

20.12. Juhlapaikan etukäteisjärjestelyt, juhlan toteutus, jälkisiivous ja toteutuksen arviointi

Budjetti:

+ 600 mk	lippukunnan määräraha joulujuhlalle
- 400 mk	ruoka
- 100 mk	joulupukinvarusteiden vuokra
- 100 mk	koristeet, kynttilät, pöytäliinat
+/- 0 mk	tulos

4.4 TULEVAT VUODET

Pitkän aikavälin suunnittelulla vaikutetaan lippukunnan tuleviin vuosiin. Silloin tarkastellaan mm. lippukunnan johtajaresursseja tulevaisuudessa, lähivuosien suurtahtumia ja toiminnan painotuksia.

Esimerkki

Lippukunnan suunnitelmaa tulevista vuosista:

Vuodet 2001 - 2004

s-2001 - k-2002 lpk:n 20-vuotisjuhla

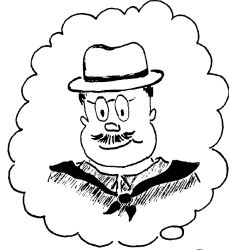
lippukunnan eräkuluttuurin nostaminen

s-2002 - k-2003 Sveitsin matka (syysloma 2002)

20. Maailmanjamboree Thaimaassa (28.12.02 - 8.1.03)

Piirin sudenpentukisan järjestäminen (toukokuu 2003)

s-2003 - k-2004 SP:n suurleiri (heinä - elokuu 2004)

Pitkän aikavälin suunnittelu on tehtävä karkealla tasolla, jotta suunnitelma olisi realistinen ja työmäärältään kohtuullinen. Yleensä suunnittelutarkkuudeksi riittää tapahtuman nimi sekä järjestämisvuosi ja -kuukausi. Suunnitelmaan kirjataan esimerkiksi suurleirit, lippukunnan järjestettäväksi tulevat piirin tapahtumat, juhlavuodet, suu-remmat kämpän rakennustyöt sekä matkat ja vaellukset.

Tulevien toimintakausien suurimpiin tapahtumiin aletaan valmistautua ajoissa. Monet tapahtumat edellyttävät valmistautumista monen toimintakauden aikana. Silloin täytyy tehdä myös sellaisia päätöksiä, jotka ohjaavat tulevienkien johtajien toimintaa. Tämä lisää toiminnan tavoitteellisuutta. Olosuhteiden muuttuessa suunnitelmiakin voi muuttaa.

Johtajaresurssien suunnittelu on osa pitkän aikavälin suunnittelua, jonka pitäisi liittyä vuosisuunnitteluun. On hyvä miettiä kaikkien johtajatehtävien (lj, vj, ho, akela, sampo, valtermanni, lpkja ja lpkj) tilannetta pari vuotta eteenpäin. Ketkä tulevat muuttamaan pois, ketkä ovat mukana mutta eri tehtävissä, kuinka paljon tarvitaan uusia johtajia, riittävätkö omista vartiolaisista ja vaeltajista kasvavat johtajat kattamaan poistuman, kuinka rekrytointi lippukunnan ulkopuolelta toteutetaan, onko mahdollisissa paikkakunnalle muuttajissa aikuisia partiolaisia? Lisäksi täytyy muistaa suunnitella sitä, miten tulevat johtajat kasvavat ja miten heidät koulutetaan tehtäviinsä.

Tukea ja neuvoja saa piiristä. Jos esimerkiksi johtajaresurssien suunnittelu tuntuu vaikealta, voi ottaa yhteyttä oman partiopiirin toimistoon tai lippukuntakummiin.

Lisätietoja

- × Partiojohtajan käsikirja (luku 7.4)
- × Vaeltajan toimintakansio (osio 1: Tää on meidän juttu)
- × Lippukuntakansion (Lomakkeita lippukunnalle)
- × Partiotapahtumien markkinointiopas:
www.partio.net/opas/markkinointi/

5 LIPPUKUNNAN TALOUS

5.1 TALOUDEN SUUNNITTELU

Suunnitelman tekemisessä tarvitaan apuna seuraavia tietoja:

- edellisen vuoden tilinpäätös. Siitä näkyy, kuinka paljon rahaa on kulutettu eri menoihin edellisen vuoden aikana.
- välitilinpäätös. Jos talousarvio tehdään esimerkiksi lokakuussa seuraavaa vuotta varten, haetaan taloudenhoitajalta kuluvan vuoden luvut eli välitilinpäätös. Lukuihin lisätään arvioituna loppuvuoden menot. Näin nähdään mm. se, paljonko rahaa on jäljellä vuoden alussa seuraavaa vuotta varten.
- tulevan vuoden toimintasuunnitelma. Siitä nähdään, mihin asioihin rahaa tarvitaan.

Sitten ryhdytään arvioimaan vanhojen lukujen perusteella tulevan vuoden suunnitelmia. Kun menot on saatu mietittyä ja nähdään, kuinka paljon varoja tarvitaan lippukunnan toimintaan ja kalustohankintaan, aletaan miettiä tulolähteitä. Kun suhteellisen varmat tulot ovat kasassa, muutetaan menopuolta siten, että rahat saadaan riittämään. Tavoitteena on yleensä, että tulot ja menot menevät suunnilleen tasan. Jos seuraavana vuonna halutaan hankkia jotain kallista, tulee osa vuoden varoista varata arviossa siihen tarkoitukseen.

Jokainen lippukunnan jäsen vaikuttaa omalla toiminnallaan ja valinnoillaan lippukunnan talouteen. Vastuuta on siis kaikilla. Toteutus ja seurantavastuu on vastuuhenkilöillä yhdessä lippukunnan hallituksen kanssa. Viime kädessä hallitus vastaa talouden hoidosta lippukunnan kokoukselle (vuosikokous).

Talousarvio on hyvä tehdä yhdessä lippukunnan osastojen kanssa.

Talousarvion hyväksyy vuosikokous. Hallitus päättää hankinnoista tarkemmin. Hankintapäätökset on kirjattava hallituksen pöytäkirjoihin.

Kuittien pitää soveltua kirjanpitoon. Niissä pitää selvästi näkyä mitä on hankittu ja kuka oli ostaja. Lisäksi niissä pitää olla sovitun hallituksen jäsenen hyväksymismerkintä. Kirjanpitäjä tarkastaa, että kuitit ovat kirjanpitokelpoisia. Tilintarkastajat tarkastavat kuitit vuoden päätyttyä.

5.2 VARAINHANKINTA

Lippukunnan toiminnan tarkoitus ei ole rahan keruu. Varainhankinnalla on tuoton lisäksi toiminnallinen merkitys, sillä oma-aloitteinen rahan ansaitseminen aktivoi myös muuta toimintaa. Muutama säännöllisesti toistuva ja hyvin hoidettu varainhankintaprojekti on parempi ratkaisu kuin satunnaiset ja irralliset hankkeet.

Varainhankinnassa täytyy huomioida asiaa koskevat lait, asetukset ja rajoitukset. Myös verotus otetaan huomioon (ks. lisätietoja).

Suomessa kunnat ovat varanneet määrärahoja eri nuorisoyhdistysten tukemiseen. Avustuksia anotaan erillisillä hakemuskavakkeilla. Kavakkeita ja ohjeita saa kunnan nuorisotoimesta. Muiltakin tahoilta on mahdollista saada tukea (esim. seurakunnat, Lionsklubit, Rotaryt, yritykset ja taustajärjestöt).

Esimerkki

Lippukunnilla on monia, hyvinkin erilaisia tulonhankintakeinoja. Seuraavalla sivulla on muutamia:

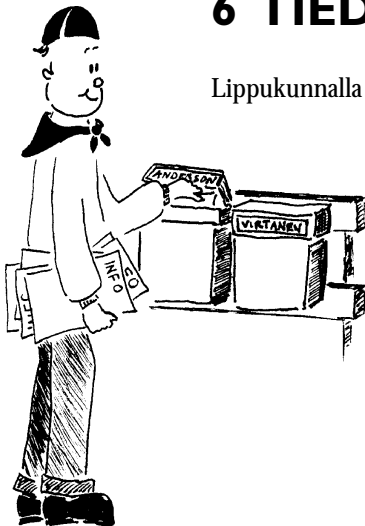
- SP:n adventtikalenterien ja joulukorttien myynti
- arpajaiset
- avustukset
- haastekampanjat
- huutokauppa
- ikkunanpesu
- joulupukkipalvelu
- kirpputori
- kynttilät
- lahjoitukset
- lainausmaksut (leirivälineet)
- lastenjuhlat
- lettujenpaisto
- lpk:n jäsenmaksu
- luontoretket ulkopuolisille (opastetut)
- makkarapaisto
- muuttoapu
- myyjäiset
- osallistumismaksut (kurssit, retket, leirit, purjehdukset)
- paperinkeräys
- pihatyöt
- postikortit (esim. omatekoiset)
- pullonkeräys/lasinkeräys
- renkaiden vaihto
- ruokatarjoilut (lounaspöytä, äitienpäivä/isänpäivä, illallistanssiaiset, pitopöytä)
- siivouspalvelu
- tempaukset
- tiernapojat
- vuokramaksut (leirialue, kämpppä, peräkärri, kanootti, vene)

Lisätietoja

- × Talous ja hallinto -vihko
- × Partiojohtajan käsikirja (luku 7.4)
- × Vaeltajan toimintakansio (osio 1: Tää on meidän juttu)
- × Partiotapahtumien markkinointiopas: www.partio.net/opas/markkinointi/

6 TIEDOTUS

Lippukunnalla on kahdenlaista tiedotusta: sisäistä ja ulkoista.

Sisäinen tiedotus kertoo lippukuntaan kuuluville tärkeistä asioista. Tällaisia ovat menneet ja tulevat tapahtumat sekä tapahtumien taustat. Tiedottamalla välitetään jäsenille lippukunnan yhteisiä arvostuksia ja tavoitteita. Tiedotuksella luodaan lippukunnalle me-henkeä. Etenkin tapahtumien osalta on oleellista sopia erikseen siitä, kuka huolehtii tiedotuksesta.

Tiedotustapoja on monia.

Tässä on esimerkkejä sisäisestä tiedotuksesta:

- **lippukunnan puhelin- ja osoiteluettelossa** kerrotaan kaikkien lpk:n toimihenkilöiden tehtävät, osoitteet, puhelinnumerot ja sähköpostiosoitteet. Mukana on hyvä olla myös ryhmien nimet, kokoontumispaikat ja -ajat sekä niiden johtajien yhteystiedot. Lippukunnan muiden jäsenten, vanhempainneuvoston yms. tahojen yhteystiedot kannattaa myös liittää luetteloon.
- **lippukunnan lehti** on sisäistä tiedottamista. Se yhdistää lippukunnan jäseniä ja välittää lippukunnan kulttuuria. Lehti tarvitsee innostuneet toimittajat. Koska lehti on lpk:n jäsenille tarkoitettu, se voi sisältää myös ns. sisäpiirijuttuja. Lippukuntalehteä voi tuki lähettää myös muille (toiset lpk:t, taustayhteisöt, piiri, jne.).
- **ilmoitustaulu** kannattaa sijoittaa tilaan, jossa lpk:n laumat, vartiot, vaeltajaryhmät, osastot ja johtajistot kokoontuvat. Se on helppo, kätevä ja edullinen tapa ilmoittaa. Ilmoitustaulusta vastaavan henkilön tulee myös poistaa taululta vanhat tiedot.
- **postilaatikko** toimii lippukunnan viestivälineenä. Esimerkiksi lippukunnan lehteen tulevat ilmoitukset, artikkelit jne. kulkevat postilaatikon kautta. Lippukunnassa voi olla myös oma postimies, joka tyhjentää postilaatikon ja huolehtii sen sisällön jakelusta eteenpäin. Leireille, retkille ja muihin tapahtumiin voidaan ilmoittautua postilaatikon kautta.
- **lippukunnan esittelylomake** on hyvä jakaa ilmoittautumisen yhteydessä tai uuden jäsenen liittyessä partioon. Siitä löytyvät esim. lippukunnan sekä laumojen, vartioiden ja johtajien esittelyt.
- **puhelinrinki** on kätevä tapa ilmoittaa asia nopeasti monelle ihmiselle.
- **kirje** on hyvä väline, kun halutaan tiedottaa ja olla varmoja, että viestin vastaanottaja saa tiedon asiasta. Kirjettä on siis hyödyllistä käyttää tärkeimpien tapahtumien yhteydessä. Kirjeen käyttö on kallista, mutta yleensä se luetaan. Kohtelias muistamistapa on lähettää kiitos- ja joulukortteja lippukunnan tukijoille.
- **monisteet** palvelevat mainiosti, kun halutaan tiedottaa halvalla. Monisteita voi olla jaossa kololla ja lippukunnan eri tapahtumissa. Monisteissa kerrotaan vaikkapa retkistä, talkoista, joulujuhlista, kokousajan muutoksista jne.
- **henkilökohtainen tapaaminen** on paras tapa tiedottaa asioita. Huono puoli on, että se on sitä hitaampaa, mitä useampia henkilöitä pitäisi tavoittaa. Silloin tällöin “pieni yhteinen kahvihetki” on kuitenkin hyväksi ja mukavaa vaihtelua pelkkiin puhelinkeskusteluihin, papereihin ja virallisiin kokouksiin.

- **sähköpostissa** tieto kulkee nopeasti ja kätevästi, eikä paperia tarvita. Saatavilla on myös palveluja, jotka mahdollistavat sähköpostilistan perustamisen (esim. SP:n palvelin ja www.yahogroups.com). Listan osoitteeseen lähetetty sähköposti kulkee kaikkien listalle liitettyjen henkilöiden sähköpostilaatikoihin.
- **tekstiviestit** ovat näppäriä. Lyhyet viestit saa helposti lähetettyä yhdelle tai useammalle vastaanottajalle. Teleoperaattoreilla on ryhmätekstiviestipalveluita, joissa voi luoda listoja eri vastaanottajaryhmille. Niitä voi luoda myös teleoperaattorin [www-sivuilla](http://www.sivuilla). Kun tekstiviesti sitten lähetetään luodulle listalle, se menee kerralla kaikkiin listan kännykkänumeroihin.
- **www-kotisivut** ovat nykyään aika monen saatavilla. Oleellista on, että sivujen päivittäminen on säännöllistä ja sivustolla on vastuhenkilö. Pitää muistaa, että esim. kaikkien jäsenten osoitetietoja ei yleensä pidä julkaista kaiken maailman nähtäväksi eikä niin saakaan tehdä ilman asianomaisten henkilöiden suostumusta. Lippukunnan kotisivut voi perustaa myös SP:n sivuston alle (www.lpk.partio.fi). Lisäksi on olemassa palveluita, joilla saa luotua esimerkiksi johtajiston yhteisen materiaalipankin [www-sivuilla](http://www.sivuilla) siten, etteivät ulkopuoliset pääse sitä lukemaan.
- **vanhempainillat ja tiedotustilaisuudet** ovat erittäin suositeltavia. Niissä saa välitettyä tiedon suoraan. Tilaisuuksien avulla pidetään yllä myös keskusteluyhteyttä partiolaisiin ja heidän vanhempiinsa tai muihin erikseen valittuihin kohderyhmiin. Ihmiseen, jonka on jo tavannut, on myöhemmin helppo ottaa yhteyttä.

Tässä on esimerkkejä ulkoisesta tiedotuksesta:

- **paikkakunnan sanomalehti** on varmasti kiinnostunut lippukunnan toiminnasta. Paikallislehti on hyvä väline, kun halutaan tiedottaa lippukunnan toiminnasta paikkakunnan asukkaille. Näin ilmoitukset tulevat myös lähes jokaisen paikkakunnan partiolaisen tietoon. Esimerkiksi partion alkamisajankohdat on hyvä ilmoittaa lehdessä. Useat lehdet julkaisevat seurapalstaa, jossa järjestöt saavat ilmoittaa ilmaiseksi.
- **www-kotisivut**. Vrt. sisäinen tiedotus. Kotisivuille olisi hyvä saada linkki kunnan tai kaupungin [www-sivuilla](http://www.sivuilla).
- **lähikaupan tai ostoskeskuksen ilmoitustaululle** laitetun ilmoituksen huomaavat monet lippukunnan jäsenet ja sidosryhmien edustajat. Vanhentuneet ilmoitukset pitää muistaa poistaa.

Lisätietoja

- × Lippukuntakansio (Lomakkeita lippukunnalle)
- × Vaeltajan toimintakansio (osio 3: Internet)

7 JOHTAMISTAITO

7.1 JOHTAMINEN PARTIOSSA

Partiojohtaja luo edellytyksiä toiminnalle, huomaa yksilöt ja varmistaa, että jokaisella on edellytykset henkilökohtaiselle kasvulle. Partiojohtaja pitää huolta siitä, että toiminnalla toteutetaan sovittuja tavoitteita. Hän huolehtii myös siitä, että ihmiset saavat toiminnastaan palautetta. Johtajan haasteena on varmistaa innostuksen säilyminen - jokaisen toisen johtajan, vaeltajan, vartiolaisen ja sudenpennun tulee kokea partio mielekkääksi. Jokainen johtamistehtävä kasvattaa johtajaa. Johtaja kehittää itseään kokemuksen ja koulutuksen kautta. Pestissä sovittujen tukihenkilöiden ja muiden johtajien tulisi olla johtajan tukena.

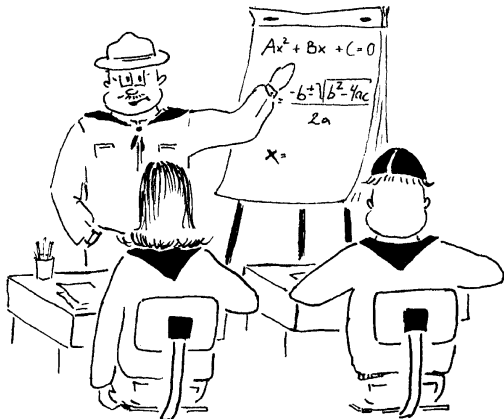
7.2 YHTEISHENKI

Yhdessä päättäminen ja yhteiset kokemukset luovat yhteishenkeä partiokavereiden välille. Yhdessä päättäminen on yksi partiomenetelmän osa: partio toiminta on yhdessä tekemistä. Yhteistoiminta lähtee yhdessä sovituista tavoitteista, toimintatavoista ja selkeistä toiminnan kuvauksista.

Lippukunnan yhteishenkeä voi luoda esimerkiksi suunnittelemalla ja toteuttamalla yhdessä jokin haastava projekti. Tärkeitä hengenluojia ovat myös yhteiset illanvietot, pelit ja retket, joita kannattaa järjestää säännöllisin välein.

IDEA

Yhteisten tapaamisten lisäksi lippukunnan yhteishenkeä voi kehittää esimerkiksi yhtenäisellä vaatetuksella. Erilaiset lippukunnan logolla varustetut päähineet, paidat ja anorakit ovat hyviä hankintoja.

Lisätietoja:

- × Partiojohtajan käsikirja (luvut 5 ja 6)
- × Vaeltajan toimintakansio (osio 1: Oletteko valmiit?)

7.3 TEHTÄVIEN JA VASTUUN JAKAMINEN

Älä yritä tehdä kaikkea yksin. Hyvän lippukunnan sekä hyvän johtajan perusominaisuuksiin kuuluu vastuun ja vallan jakaminen, delegointi. Parhaiten asioita oppii tekemällä, joten nuorille johtajille pitää tarjota sopivia haasteita. Motivaatio ja kiinnostus kasvavat oppimisen mukana. Huolehdi, että kaikki johtajat saavat riittävästi tukea. Ketään ei saa päästää palamaan loppuun.

Koulutus

Koulutus on yksi partiotoiminnan peruskivistä. Partiossa jokaisen johtajan tulisi olla koulutettu tehtäväänsä. Joihinkin johtajatehtäviin on jo olemassa kouluttautumis-kortit, joissa on kuvattu pestissä tarvittava osaaminen.

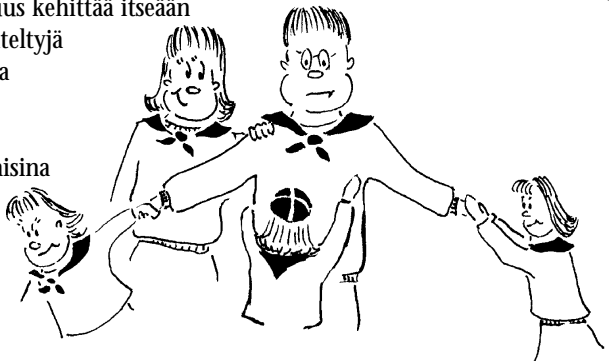
Toimiva lippukunta kouluttaa jäseniään. Koulutussuunnittelussa pitää huomioida partiolaisten omat toivomukset. Jokainen partiolainen voi itse arvioida omia koulutus-tarpeitaan. Lippukunta suunnittelee toimintansa lisäksi myös koulutuksensa ottamalla selville sen, mitä koulutusta ja minkälaisia kursseja lippukunnan jäsenet tarvitsevat tulevaisuudessa.

Piirin ja SP:n järjestämän koulutuksen lisäksi myös lippukunta itse järjestää koulutusta. Koulutusta ja oppimista ei tapahdu vain järjestetyillä kursseilla. Johtajat voivat kouluttaa itseään myös vaikka lukemalla, osallistumalla eri tapahtumiin (esim. johtajapäiville) tai keskustelemalla kokeneemman partiujohtajan kanssa.

Tehtäväkierto

Tehtäväkierto on lippukunnan tapa uudistaa itseään. Tehtävien kierrättämisessä on paljon hyvää:

- tehtävät ovat määräaikaista
- jokaisella on mahdollisuus kehittää itseään
- toimenkuvat ovat määriteltyjä ja yleensä myös joustavia
- ei tapahdu urautumista
- johtajat osaavat toimia tarvittaessa toistensa sijaisina
- partiotoiminta säilyy innostavana uudistumisen avulla

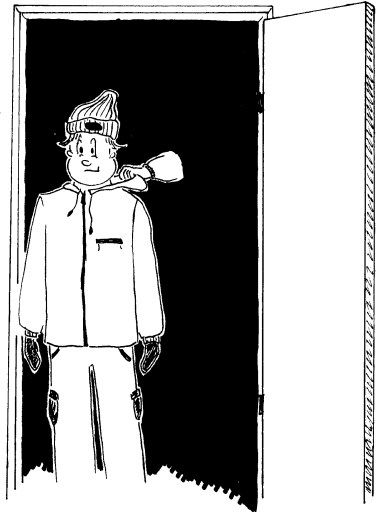

7.4 PARTIOPESTI

Partiopesti on 1990-luvulla kehitetty järjestelmällinen tapa tarkastella johtajatehtäviä.

Partiopestin yleisiä periaatteita ovat:

- kaikki mahdolliset ehdokkaat otetaan huomioon valintatilanteessa
- etsitään henkilö, joka saa toimia omalta kannaltaan haastavissa, kiinnostavissa ja kehittävässä tehtävissä
- etsitään henkilö, jolla on mahdollisuus onnistua tehtävissään
- tehtävä on määräaikainen
- tehtävän antaja ja vastaanottaja sopivat yhdessä tehtävän sisällöstä, aikataulusta ja menettelytavoista
- tehtävän hoidosta sovittaessa tehtävän vastaanottajalla on oikeus tietää, millaisia tuloksia odotetaan ja paljonko tehtävän hoitamisen arvioidaan vievän aikaa
- tehtävän vastaanottajalla on oikeus saada henkilökohtaista palautetta säännöllisesti
- tehtävän vastaanottajan tulee saada tarvittava tuki ja koulutus lippukunnalta

Partiopestitä sopimisen jälkeen tehtävässä onnistuminen varmistetaan tukemalla pestattua koko pestin ajan. Välillä voidaan tehdä pestiin tarkistuksia. Loppuvaiheessa pestaaja ja pestattu tapaavat ja käyvät yhdessä läpi tehtävän vaiheet. Silloin he voivat keskustella mahdollisesti esiin tulleista ongelmista ja pohtia, mitä on opittu. Lopputaapaamisen yhteydessä on myöskin hyvä tarkastella tulevaisuutta ja mahdollisesti löytää johtajalle uusi tehtävä.

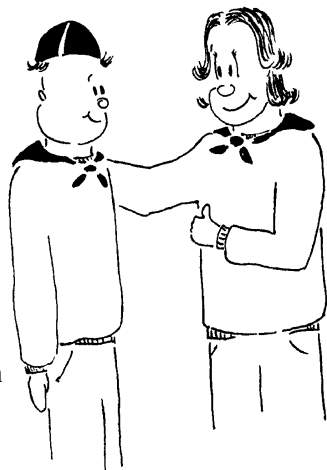
7.5 UUSIEN JOHTAJIEN REKRYTOINTI

Lippukunnassa tarvitaan jatkuvasti uusia johtajia. Heitä joutuvat rekrytoimaan erityisesti kasvavat tai muuttotappioalueella toimivat lippukunnat.

Lippukunnalla voi olla hetkellisesti myös pulaa johtajista. Tällainen tilanne kestää yleensä muutaman vuoden ennen kuin se normalisoituu. Onkin tärkeää, että johtajajatkuvuuden turvaamiseksi on tehty suunnitelma ja sitä myös toteutetaan: lippukunnasta on löydyttävä tahtoa uusien johtajien rekrytointiin. Orastavan johtajapulan ei pidä antaa riistäytyä käsistä. Miettikää mihin tehtäviin ja pesteihin ensisijaisesti tarvitsette tekijöitä. Etsikää partiotoiminnasta kiinnostuneita. Sopivien henkilöiden löytämiseksi tarvitaan paljon työtä ja kärsivällisyyttä.

Seuraavia tapoja voi kokeilla johtajien löytämiseksi:

- sisäinen rekrytointi
- tutut, ystävät ja vanhemmat
- mainokset ja julisteet
- kirjoitukset paikallislehdessä
- tempaukset yms. tapahtumat
- toisista lippukunnista alueelle muuttavat partiolaiset
- vanhat aktiivitoiminnasta poisjääneet johtajat esim. projektitehtäviin

Henkilökohtaiset keskustelut mahdollisten tulevien johtajien kanssa ovat tärkeitä. Rekrytoinnissa kannattaa edetä partiopestin mukaisesti.

Lippukunta voi olla hyvin sisäänpäinlämpiävä yhteisö. Ulkopuolelta tulleen uudella johtajalla voi olla vaikeaa tulla mukaan kaveriporukkaan. Uusi johtaja alkaa tuntea itsensä “meikäläiseksi” yhteisten kokemusten, elämysten ja yhdessä tekemisen kautta. Ensiksi uudelle johtajalle kannattaa tarjota pieniä projekteja. Myöhemmässä vaiheessa tarjotaan suurempia tehtäviä, kuten laumanjohtajapestiä. Partiotietoutta voidaan jakaa esimerkiksi Tervetuloa partioon -kurssilla. Piiristä voi kysellä järjestely-apua.

7.6 TEHTÄVÄÄN VALMENTAMINEN

Kukaan ei ole valmis tehtäväänsä ilman koulutusta. Partiojohtaja valmentaa seuraajansa tehtävään. Valmentaminen on pitkä prosessi, johon sisältyy yhdessä toimimista, kouluttamista ja vastuunantamista. Valmennus on onnistunut, kun johtaja voi luottaa siihen, että tehtävän vastaanottaja pystyy aikanaan kouluttamaan oman seuraajansa.

Esimerkki

Uuden lippukunnanjohtajan kouluttautuminen tehtäväänsä
Ennen tai myöhemmin on valittava uusi lippukunnanjohtaja.
Ks. seuraava sivu.

Niksejä vaihdon sujuvuuden parantamiseksi:

- huomioikaa asia tarpeeksi ajoissa - puoli vuotta ei ole yhtään liian pitkä aika.
- valitkaa tehtävään sopivin henkilö, jolla on riittävä pätevyys ja mahdollisuudet oppia hoitamaan tehtävää.
- kertokaa ehdokkaalle tehtävän hyvät ja huonot puolet.
- kun henkilö on lupautunut tehtävään, alkakaa valmentaa häntä. Keskeinen valmentaja on luopuva lippukunnanjohtaja. Hän käyttää jäljellä olevan johtaja-aikansa tehtävien esittelyyn ja toimintatapojen opettamiseen seuraajalle. auttakaa ehdokasta löytämään itselleen sopiva partiokurssi.
- varmistakaa, että seuraaja pääsee uudessa tehtävässään hyvään alkuun.
- antakaa uudelle johtajalle työrauha, mutta olkaa tarvittaessa tukena.

Malli soveltuu myös muihin partiotehtäviin valmentamiseen.

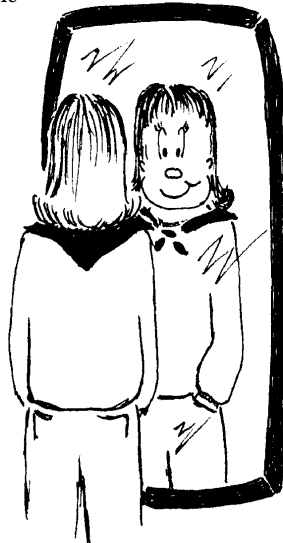
7.7 MOTIVAATIO JA MOTIVOINTI

Ihmiset motivoituvat eri asiasta. Motivaation herättämiseksi ja ylläpitämiseksi pitää ymmärtää, mikä kutakin palkitsee ja mikä saa kunkin innostumaan. Motivaatio säilyy, kun innostus säilyy.

On tärkeää huomata, milloin partiojohtajan motivaatio horjuu. Yleisiä merkkejä siitä ovat esim. asioiden tekemättä jättäminen, vihamielisyys muita johtajia kohtaan, selän takana puhuminen jne. Kun tällaisia ongelmia esiintyy, voi toinen johtaja ottaa asian puheeksi kahdenkesken. Oireilevalle johtajalle ei kannata tarjota valmiita ratkaisuja. Yhdessä voidaan etsiä ongelman ydintä, ja tarjota johtajalle sitten tukea ja ideoita, joita hän itse voi toteuttaa, kehittää ja tulkita.

Motivaatio pysyy hyvänä, kun:

- johtajilla on haasteellisia tehtäviä
- tukea saadaan ja annetaan erityisesti epäonnistumisen hetkellä
- tavoitteet asetetaan yhteisesti
- johtajille annetaan tunnustusta ja positiivista palautetta
- johtajille tarjotaan huoltoa, mukavia hetkiä johtajien kesken

Itsemotivointi

Esimerkki

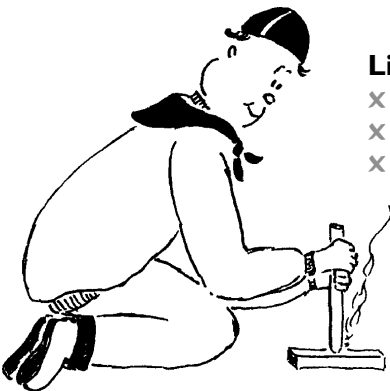
Itseäänkin voi motivoida:

- Kirjoita ajatuksia onnistumisista. Listaa myös pitkän tähtäimen unelmasi. Kun kohtuullisen pitkä lista on valmis, yritä aktiivisesti sisällyttää partiotyöhösi näitä asioita.
 - Pidä lomaa. Järjestä niin, että joku muu hoitaa tehtäväsi lippukunnassa sillä aikaa, kun itse rentoudut.
 - Keskustele pestissä sovitun tukihenkilön tai muun sopivan henkilön kanssa.
-

7.8 ONGELMANRATKAISU

Lippukunnan arkeen liittyvä välillä ongelmia. Niitä ovat esimerkiksi johtajapula, johtajien väliset erimielisyydet, rahavaikkeudet tai huonosti suunniteltu ja toteutettu toiminta. Ongelmat voi olla teknisiä tai sosiaalisia eli ihmisten välisiä.

Ongelmat ovat myös haasteita. Niiden ratkaisussa voi käyttää eri menetelmiä, joista löytyy esimerkkejä Partiojohtajan käsikirjasta. Yhteistä menetelmissä on se, että ne yrittävät lähestyä ongelman ydintä uudella tavalla. Ongelman huomaamisen jälkeen on etsittävä sen aiheuttajat. Tämän jälkeen pystytään määrittelemään jokin tavoite-tila, johon pyritään. Lopulta pyritään löytämään ne keinot, joilla tavoitteeseen parhaiten päästään. On kuitenkin muistettava, että täydellisyys tilaan ei yleensä päästä, ja täysin ongelmaton tilanne voi viedä hauskuuden koko toiminnasta. Partiossa ongelmien ratkaisu tapahtuu pääosassa ryhmätyönä. Yhdessä päästään yleensä parhaimpaan tulokseen.

Lisätietoja

- × Partiojohtajan käsikirja (luvut 3 ja 7)
- × Vaeltajan toimintakansio (osio 1: Partiopesti)
- × SP:n Koulutusjärjestelmä -vihko

8 SIDOSRYHMÄT

8.1 TAUSTAYHTEISÖT

Useimmilla lippukunnilla on jokin taustayhteisö tukemassa lippukuntaa taloudellisesti ja/tai henkisesti. Taustayhteisö voi olla joko seurakunta, raittiusyhdistys, yritys, rekisteröity yhdistys tai jokin muu yhteisö. Suurimmalla osalla lippukunnista on taustayhteisönään seurakunta. Lippukunnan ja taustayhteisön on hyvä tehdä kirjallinen sopimus, jolla määritellään keskinäiset suhteet, oikeudet ja velvollisuudet.

Lippukunnalla voi olla taustayhteisön lisäksi erilaisia tukiryhmiä kuten vanhempainyhdistys, erillinen tukiyhdistys, äiti- tai isäkerho. Tukiryhmien perustaminen kuuluu pääasiassa vanhemmille, mutta lippukunnanjohtajan on hyvä olla mukana antamassa tietoja ja tukea sekä luomassa kontakteja.

Tukiryhmä tai taustayhteisö ei ole lippukunnan organisaatioon kuuluva elin. Lippukunta tekee itsenäisesti omaa toimintaansa koskevat päätökset, ja tukiryhmä sekä taustayhteisö toimivat taustalla.

Tukiryhmä keskittyy omaan toimintaansa, jolla tuetaan lippukuntaa.

Se voi esimerkiksi:

- asettaa tavoitteeksi hankkia lpk:n käyttöön kiinteää omaisuutta (esim. kämpän)
- hoitaa leirikeittiön tehtävät
- olla auttamassa suurilla leireillä ja tapahtumissa
- auttaa lippukuntaa varainhankinnassa
- hoitaa lippukunnan eri ryhmien retki- ja leirikuljetuksia
- avustaa leiripaikan hankinnassa
- tukiryhmän jäsenet voivat myös tarjota ammattitaitonsa ja suhteensa erilaisiin yrityksiin

Lippukunnan johtajiston ja tukiryhmien pitää yhdessä selvittää, millaista tukea lippukunta milloinkin tarvitsee ja millaista tukea tukiryhmät pystyvät antamaan.

Esimerkki

VANHEMPAINILTA

Jos lippukunnalla ei ole syytä tai toisesta minkäänlaista tukiryhmää, on vanhempainillan järjestäminen toimiva tapa vaihtaa mielipiteitä lasten vanhempien kanssa. Se on hyvä tilaisuus tiedottaa lippukunnan tilanteesta, toiminnasta ja ongelmista. Samalla voidaan kartoittaa vanhempien halukkuutta osallistua yhteisiin tapahtumiin ja keskustella heitä kiinnostavista asioista.

Vanhempainillan ohjelmassa voidaan esitellä esimerkiksi:

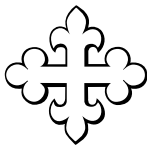
- lippukunta johtajineen
 - lähiaikojen toiminta
 - yleistietoa partiosta
 - partiotoiminnan päämäärä, periaatteet ja kasvatukseen
 - ikäryhmätoiminta
 - koulutusjärjestelmä
-

8.2 TOISET YHDISTYKSET JA YHTEISÖT

Lippukunnan kannattaa olla yhteistyössä muiden yhdistysten kanssa. Erityisen suositeltavaa on yhteistyö muiden paikallisyhdistysten kanssa. Yhteistyökumppaneita voivat olla samalla tai naapuripaikkakunnalla toimivat toiset partiolippukunnat, muut paikalliset yhdistykset (esim. SPR), koulut, Nuorten Akatemia jne. Asiantuntijuutta kannattaa jakaa - kaikkea ei tarvitse itse osata.

Lisätietoja

- × Partion pykälät -vihko (uusi versio v. 2002)
- × Piiritoimistot (yhteystiedot lippukuntakansiossa tai www.partio.fi/piirit/)
- × Nuorten Akatemia (www.nuortenakatemia.fi)

Suomen Partiolaiset
-Finlands Scouter ry
The Guides and Scouts of Finland

Kylänvanhimmantie 29, FIN-00640 Helsinki, Finland
Tel. +358 9 2533 1100 • Fax +358 9 2533 1160
www.partio.fi • info@sp.partio.fi